

PWYLLGOR	Pwyllgor Craffu Gofal
DYDDIAD	30 Medi 2021
TEITL	Asesiad Anghenion Poblogaeth Gwynedd
AELOD CABINET	Y Cyngorydd Dafydd Meurig
PWRPAS	Cyflwyno'r dull ar gyfer paratoi yr asesiad anghenion

1 PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1.1 Cyflwyno'r dull ar gyfer paratoi Asesiad Anghenion Poblogaeth 2022-2027 ac Adroddiad ar Sefydlogrwydd y Farchnad i'w graffu gan y pwyllgor.

2 CYFLWYNIAD / GWYBODAETH GEFNDIROL

- 2.1 Bob cylch etholiadol, mae'n ofynnol i awdurdodau lleol a'r bwrdd iechyd yn y gogledd gynhyrchu asesiad anghenion poblogaeth. Yn unol ag Adran 14 Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, mae angen i'r awdurdod lleol a'r bwrdd iechyd lleol weithio gyda'i gilydd ar y cyd er mwyn asesu:
- Beth yw gofynion gofal a chefnogaeth y boblogaeth leol
  - Beth yw anghenion cefnogaeth gofalwyr
  - I ba raddau mae'r anghenion yna yn cael eu diwallu
  - Yr ystod a lefel o wasanaethau sydd ei angen er mwyn cwrdd â'r anghenion gofal a chefnogaeth sydd wedi eu hadnabod
  - Yr ystod a'r lefel o wasanaethau arbedol sydd eu hangen
- 2.2 Disgwylir cyhoeddi'r asesiad nesaf ar gyfer y rhanbarth erbyn 1 Ebrill 2022.
- 2.3 Mae gofyn statudol newydd eleni hefyd inni gyhoeddi Adroddiad ar Sefydlogrwydd y Farchnad.
- 2.4 Er mwyn gwneud yn siŵr fod yr asesiad poblogaeth rhanbarthol yn adlewyrchu anghenion gofal a chymorth pobl yn lleol, mae pob awdurdod lleol yn y gogledd yn paratoi asesiad lleol a fydd yn bwydo i'r asesiad rhanbarthol. Dilyniir yr un drefn gyda'r adroddiad ar sefydlogrwydd y farchnad.
- 2.5 Bydd yr asesiad anghenion poblogaeth yn dangos yn inni beth yw anghenion gofal a chymorth poblogaeth Gwynedd heddiw ac yn y dyfodol a bydd yn gymorth i wneud penderfyniadau ynglŷn â chynllunio a darparu gwasanaethau yng Ngwynedd ac yn y gogledd. Bydd hefyd yn sail ar gyfer penderfyniadau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol sy'n ymwneud ag ariannu gwasanaethau. Bydd ein hadroddiad ar sefydlogrwydd y farchnad hefyd yn helpu i wneud yn siŵr fod gennym farchnad sefydlog sydd yn gallu darparu gwasanaethau i gwrdd ag anghenion y boblogaeth fel ag y maent wedi eu hadnabod yn yr asesiad anghenion.

3.0 DULL

3.1 Er mwyn cynhyrchu asesiad llawn o anghenion y boblogaeth, a'r adroddiad ar sefydlogrwydd y farchnad, bydd angen inni:

- ymgysylltu gyda chymunedau, unigolion sy'n derbyn gwasanaeth a staff
- casglu data, e.e. tueddiadau poblogaeth, darpariaeth gwasanaeth
- ystyried y gofynion deddfwriaethol a pholisi
- dadansoddi'r dystiolaeth
- paratoi casgliadau

3.2 Mae'r themâu yn yr adroddiad yn eang ac yn cynnwys y canlynol fel materion craidd:

- Plant ag anableddau neu salwch
- Plant sydd â phrofiadau o ofal
- Plant sydd angen gofal a chefnogaeth
- Plant sydd mewn perygl o ddod i ofal
- Plant ag anghenion emosiynol ac ymddygiadol
- Pobl hŷn
- Iechyd
- Anableddau corfforol
- Anableddau dysgu
- Awtistiaeth
- Iechyd meddwl
- Amhariad ar y synhwyrâu
- Gofalwyr sydd angen cefnogaeth
- Trais yn erbyn menywod, cam-drin yn y cartref, a thrais rhywiol

Mae hefyd angen rhoi sylw i penodol faterion diogelu, cydraddoldeb, y ddyletswydd gymdeithasol-economaidd a'r iaith Gymraeg.

3.2 Rydym yn cydweithio gyda Thîm Adfywio'r Cyngor er mwyn rhannu'r gwaith o ymgysylltu gyda chymunedau, ac yn gwneud yn siwr ein bod yn gwneud y mwyaf o'r dystiolaeth sydd ar gael inni o weithgareddau ymgysylltu sydd wedi digwydd gennym ni, y bwrdd iechyd a'r trydydd sector dros y blynyddoedd diwethaf,

3.3 Rydym yn cydweithio gyda swyddogion yn y Bwrdd Iechyd a Iechyd Cyhoeddus Cymru er mwyn casglu data perthnasol ynglyn â nodweddion y boblogaeth a'r gwasanaethau maent yn ei dderbyn. Byddwn yn cydweithio gyda hwy hefyd ar y gwaith dadansoddi a pharatoi casgliadau cyn cylchredeg yr asesiad terfynol am ymgynghoriad ymysg rhanddeiliaid.

4.0 AMSERLEN

4.1 Ni ellir gorbwysleisio pa mor heriol yw'r amserlen i'r holl randdeiliaid sydd ynghlwm gyda pharatoi'r asesiad ac adroddiad sefydlogrwydd y farchnad. Mae darparwyr yn parhau dan bwysau aruthrol oherwydd y pandemig, ac mae gweithwyr yn y Bwrdd Iechyd, y Cyngor a'r trydydd sector dan bwysau i roi blaenoriaeth i faterion gweithredol er mwyn sicrhau parhad gwasanaeth o ddydd i ddydd.

4.2 Gofynnir inni gyflwyno gwybodaeth Gwynedd i'r tim rhanbarthol erbyn ddiwedd Hydref, a'r bwriad yw blaenoriaethu gwybodaeth o ymarferion ymgysylltu gan na fydd y gwaith o gasglu data, a'i ddadansoddi a pharatoi casgliadau wedi ei gwblhau o fewn y terfyn amser. Cyflwynir yr adroddiad rhanbarthol i'w gymeradwyo gan y Cyngor fis Mawrth 2022. Yn dilyn hyn, byddwn yn parhau â'r gwaith o asesu anghenion poblogaeth Gwynedd, ac mae trafodaethau yn mynd rhagddynt ar y cyd gyda'n partneriaid i gytuno ar amserlen y gwaith lleol.

5.0 ARGYMHELLIAD

Gofynnir i'r aelodau gymeradwyo'r dull gweithredu a'r hyn y gobeithir ei gyflawni o fewn yr amserlen.